

ג ל י ו נ ו ת ל ע י ר ו ן ב מ ר ש ת ה ש ב ו ע
ערוכים בידי נחמה ליבוביץ
סנה הסתים עטרה

יו"ל ע"י מוסד תורה והטכלה למבוגרים ולנוער
הסתדרות נטי מזרחי באמריקה

מהדורה מיוחדת בטביל ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לחנוך ולתרבות תורניים בגולה

12

קרח (תשי"ג)

ט"ז

א. טאלה כללית

אבות פרק ה' מטבה י"ז: כל מחלוקת שהיא לטם טמים, סופה להתקיים.
וטאיבה לטם טמים, אין סופה להתקיים. אינו היא מחלוקת שהיא לטם
טמים? זו מחלוקת הלל ושמאי. וטאיבה לטם טמים זו מחלוקת קרח ועדתו.

ועל זה אומר המלבי"ם בפרוטו לפרטתנו ד"ה ויקח קרח:
חז"ל למדנו שמחלוקת שהיא לטם טמים כל כח משני צדדי החולקים
מתאחדת בעצמה, כי כלם מתכוונים לתכלית אחת לטם טמים. אולם
מחלוקת טאיבה לטם טמים רק מפני אהבת הכבוד ואהבת עצמו, אז
יש מחלוקת ונגוד גם בין האנשים שהתאחדו לעמוד בצד אחד, כי
כל אחד מן היחידים מכוון תועלת עצמו ומתנגד לכונה חברו,
שהוא גם כן מכוון תועלת עצמו, כענין שהיה מחלוקת קרח ועדתו,
כי כל אחד מהעדה הרעה הזאת התכוון אחרת מתנגדת לזולתו;
שהנה קרח רצה בכהונה גדולה, שלדעתו אחר טעמם שהוא הבכור לקחת
נטל חלקו במה שמטה (בן עמרם) היה מלך, ראוי שהכהונה הגדולה
תנתן לבן יצהר (קרח) שהוא בן השני לקחת. - אמנם מחלוקת דתן
וגבירם ואון בן פלח היה ענין אחר, שהם התלוננו על שנטלה
הבכורה מראובן, שלפי מה שהיה ראובן הבכור ראוי שתצא ממנו
המלוכה והכהונה כמו שאמר יעקב (ברי"מ"ט) "ראובן בכורי אתה
כחי וראשית אונני - יחר שאח ויחר עזי" - ש"טאת" הוא הכהונה
ו"עזי" - המלוכה, והתלוננו על שנתנה הכהונה ועבודת ה' לטבט
לוי והמלוכה והקדימה בדגלים - ליהודה וגם על הבכורה שנתנה
ליוסף (דברי הימים א' ה' פסוקים א' - ב')... והמאטים וחמטים
זיט טענו שהם "נטיאי עדה, קריאי מועד, אנטי טם" ורצו שהכהונה
תנתן לנטיאי העדה הראויה לזה כפי מעלתם לא שתנתן לטבט אחד כולו
טיהיה בירושה מבלי הבט על מעלת הכהנים ושלמותם, וגם יש לומר -
כמו שאמר ראב"ע שהיו המאטים וחמטים איט בכורות וטענו שהכהונה
מגיעה להם.

והטרה

ראב"ע א' ד"ה ויקח קרח: זה הדבר היה במדבר סיני...

1. אם היתה - כפי דברי המלבי"ם - טענת החולקים בכך שתבעו בני
ראובן את זכות הבכורה לטבטם והבכורות של כל ישראל את
זכותם על עבודת ה' בכולה, - מה ראו כל אלה להתקומם עתה -
אחרי מעטה המרגלים דוקא, והלא בכורת ראובן נתנה ליוסף
כבר בימי יעקב אבינו וכן הוחלפו הבכורות בלויים כבר אחרי
מעטה העגל - ולמה לא קמו כל אלה כבר אז על מטה לתבוע עלבונם?

נסה לענות לטאלה זו לפי הבנתך ואם לא תמצא
תשובה העזר בדברי הרמב"ן א החל מן "ואמר
ר' אברהם כי זה הדבר היה..."

2. הסבר היכן מצא המלבי"ם רמז בלשון מאמר חז"ל שבאבות לדעתו, שבמחלוקת טאינה לטם טמים "יש מחלוקת ונגוד גם בין האנשים שהתאחדו לעמוד בצד אחד?"

ב. טאלות ודיוקים ברט"י

1) א' ד"ה ויקח קרח: לקח את עצמו

(א) מה קשה לו?
(ב) לפי דעת כמה ממפרטי רט"י אין רט"י מביא טני פרוטיה טונים לד"ה אחד, אלא אם כן לא נחה דעתו באחד מטניהם.

הסבר - אם כן - מה פסול מצא בכל אחד מטני הפרוטים טאלצו להביא פ"יט נוסף.

והטוה	לטאלה	זו:	
תולדות	תט"ד	טאלה	כ
וירא	תט"ה	"	4ג
נח	תט"ס	"	1ג
בראשית	תט"י	"	3א
נח	תט"י"ג	"	3ג (ב)
יתרו	"	"	2ד
צר	"	"	.2

2xx) א' ד"ה ודחן ואבירם עד "ואוי לטכנו"

מקובלנו ממפרטי רט"י, טאין רט"י מביא דברי מדרש חז"ל אלא אם כן ראה תמיהה בפסוק טאותה יש ליטב.

הסבר, מה תמיהה ראה כאן בלשון פסוקנו המתורצת ע"י דברי חז"ל שהביא?

3xx) א' ד"ה ודחן ואבירם החל מן "מה עשה עמד וכנס..."

לדבריו אלה מקשה בעל גור-אריה: ואט תאמר: וקרח מה היה סבור? אם טלית טכולה תכלת פטורה מן הציצית, טמא מטה גז כן יטיב טהיא פטורה ואין כאן מקום למחלוקת טלהם? ואם היה סבור קרח טהיא חייבת, אם כן יש סברא לחייב, טמא מטה יטיב גז כן טהברא ולא יהיה להם מקום לחלוק? נט לענות לקושיטו. ועיין לדברי רט"י האחרונים גם גליון קרח תט"י טאלה ג-2.

4) א' ד"ה בני ראובן

מה קשה לו?

הטאלות הטומנות x קשות והטומנות xx קשות ביותר. ענה לפי יכלתך והבנתך. טטובות יש לטלוח לנחמה ליבוביץ, הטהדרות הצינונית העולמית, המח' לחנוך ותרבות תורנית בגולה, ירוטלים ת.ד. 92.